

Met een toekomstbestendig OV werken aan een bereikbaar Nederland

6.10.2026 - | Rijksoverheid

Buslijnen die dreigen te verdwijnen, ziekenhuizen en scholen die steeds moeilijker bereikbaar zijn: door verschraling van het openbaar vervoer staat de bereikbaarheid in vooral de regio onder druk. Tegelijkertijd rijden op veel plekken bussen en treinen vaak leeg rond. Dit is het moment om die verschraling tegen te gaan en tegelijkertijd te werken aan een doelmatiger ov. Dat schrijft staatssecretaris Annet Bertram (ov en spoor) vandaag aan de Tweede Kamer. Ze presenteert een plan om te werken aan een beter bereikbaar Nederland door in te zetten op toekomstbestendig, doelmatiger en betaalbaar publiek vervoer.

Staatssecretaris Annet Bertram: “Ik maak me grote zorgen over de bereikbaarheid, vooral in de regio. Ik hoor die ongerustheid als ik met mensen spreek. Het raakt mensen in hun dagelijks bestaan. Het is de hoogste tijd om het tij te keren, om die bereikbaarheid te verbeteren. Iedereen heeft recht op goede mobiliteit, met aansluiting met het hoofdnet, waar je ook woont. Ik wil daarom vol aan de slag voor een toekomstbestendig ov-systeem dat zorgt voor goede bereikbaarheid, betaalbaar is én doelmatig met de beschikbare middelen om gaat.”

Scheuren in het systeem

Staatssecretaris Bertram reageert richting de Kamer ook op een recent rapport van ABDTOPConsult. De onderzoekers signaleren een reeks knelpunten over de betaalbaarheid, inrichting en werking van het huidige ov-systeem. De scheuren in dat systeem worden zichtbaar: vervoerders kampen met teruglopende exploitatie-opbrengsten en personeelstekorten, reizigers hebben steeds minder keus in dienstregelingen. Tegelijk worstelen vervoerders met de efficiënte inzet van middelen en materiaal: heel veel reizigers in de spits, veel minder daarbuiten.

Regie

Bertram presenteert in een brief aan de Kamer vier routes om de regionale bereikbaarheid te versterken. Daarbij wordt nadrukkelijk aangesloten op bestaande (en succesvolle) initiatieven. Ook wordt de koppeling gemaakt met brede opgaven zoals grootschalige woningbouw. Het kabinet geeft regionale bereikbaarheid en ontsluiting door infrastructuur een extra impuls met een structurele investering van 300 miljoen euro. De precieze invulling van deze middelen komt binnenkort in de brief over de prioritering van het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds.

Ten eerste ziet Bertram een nadrukkelijker regierol voor het Rijk. Zo kan er gecoördineerder worden ingezet bij het verbeteren van het huidige systeem, dat veel partijen kent. Bestaande initiatieven kunnen beter aan elkaar worden gekoppeld en uitgewerkt. Ook komt er een nieuwe, sturende Rijksvisie op het ov en wordt per regio bekeken wat de bereikbaarheidsbehoefte is. Regionaal maatwerk dus.

Bij zo'n regierol past ook dat vervoerders en overheden de handen ineen slaan voor een betaalbaar OV. Onderzocht wordt of er een product kan komen waarmee je goedkoper met het OV kunt reizen, om zo de drempel te verlagen. Verder wordt de bekostiging van het OV onder de loep genomen. Het OV wordt nu vanuit de overheid bekostigd met veel verschillende geldstromen.

Altijd een rit kunnen boeken

Verder gaat Bertram samen met regio's verkennen hoe in regio's met een schaars OV-aanbod een fijnmazig netwerk van publiek vervoer gecreëerd kan worden. Door OV, flexibel vervoer en doelgroepenvervoer slim te combineren kunnen mensen van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat een rit boeken met bijvoorbeeld een busje of taxi. Of je nu bijvoorbeeld forens, zorgbehoevend, of student bent. Voorzieningen als zorgcentra, scholen, bedrijventerreinen en culturele instellingen worden hierdoor beter bereikbaar. In zeven regio's zijn met steun van IenW nu al projecten voor publieke mobiliteit. In Zeeland is een 'Flex'-taxi of busje zeven dagen per week beschikbaar, van 06.00 tot 23.00 uur. Die brengt je vrijwel vanuit huis naar je bestemming. De resultaten zijn erg positief, met goede waardering door reizigers. En in de regio Drechtsteden, waar veel belangrijke verbindingen langdurig zijn afgesloten, bedienen 'Hop On'-busjes in de spits de bedrijventerreinen en in de daluren het Wmo-vervoer.

Aanpassen reisgedrag

Een andere maatregel is het stimuleren van bewuste reiskeuzes. Meer spits spreiden en -mijden, om in de spits files en overvolle treinen en bussen helpen voorkomen. En omgekeerd in de daluren: lege treinen en bussen. Bij het laten aansluiten van de vervoersvraag bij de beschikbare capaciteit kan de (Rijks)overheid zelf als grote werkgever voorbeeldgedrag vertonen. Ook het gebruik van de fiets moet verder worden gestimuleerd.

Tenslotte wil Bertram ruim baan bieden aan innovatie. De kansen van autonoom vervoer, zoals zelfrijdende bussen, moeten beter benut gaan worden. Niet alleen om de bereikbaarheid aan de randen van steden en in meer landelijke regio's te versterken, ook als antwoord op het chauffeurstekort in het OV. Verder wil IenW leren van de trajecten waar Rijk en regio aan de slag zijn met pilots voor een snelle busservice (Bus Rapid Transit, BRT).

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2026/10/05/met-een-toekomstbestendig-ov-werken-aan-een-bereikbaar-nederland>